

Tecave v číslech

20. paraša v Tóře (z 54) a 8. v knize Šmot
 33. paraša v pořadí dle délky
 obsahuje 10 „paršiot“, 2 otevřené, 8 zavřených
 skládá se z 101 vět, 1412 slov a 5430 písmen
 obsahuje 7 micvy – čtyři příkazy a 3 zákazy

Zajímavost paraši

TECHELET je jednou z barev, bez kterých bych se neobešla ani stavba miškanu, ani výroba kohenských šatů. A nejen jich, jak jistě ví, každý čtenář modlitby Šma Jisrael, ve které se zmiňují cicit obarvené techeletem.

Podle tradice šlo o odstín modré, který byl, jak uvádí Talmud, získáván z mořského živočicha jménem CHALAZON.

Rabínské, archeologické, chemické a historické důkazy naznačují, že by mohlo jít o předožábrého mořského plže s latinským jménem Murex trunculus. Barvivo z žlázy tohoto „šneka“ se říká indigo.

Archeologové dokázali, že severní pobřeží Izraele bylo lokalitou se silnou tradicí barvení látek. Aby ne, když sousední Fénicie dostala své jméno z řeckého Foinix, purpur. (Mimoходом Murex je jedním ze dvou druhů fénických plžů – zdrojů královské barvy.)

Ještě v roce 506 o.l. přinesl rabi Chija z Izraele do Babylonie pravý „techelet“. Pak se ale tradice přerušila, což je důvodem, proč většina našich třásní je nebarvených - bílých.

Je také pravdou, že některé autority nechtějí o Murexovi ani slyšet a tvrdí, že znovuzavedení barvených třásní je jedním z úkolů proroka Elijáše.

Pokud vás to zajímá více, čtete na www.tekhelet.com.

Alijot v kostce

Kohen: Příkaz zapalován světél sedmiramenné menory. Příkaz vyrobit speciální kohenské oděvy pro chrámovou službu. Popis suknice Efod.

Levi: Příkaz zhotovit náprsenku Chošen a její spojení s Efodem

Šliši: Příkaz zhotovit modrý kabátec Meil, košili Kutonet a pásek Avnet.

Revií: Předpisy o slavnostním zasvěcení kněží.

Chamiši: Detaily sedmidenního zasvěcování svatyně – Miškanu.

Šiši: Každodenní oběti na oltáři – ráno a odpoledne.

Švii: Příkaz zhotovit zlatý oltář k pálení vonných bylin Ketoret.

Haftara (Jechezkel 43:10-27): Vize - popis budoucího Chrámu (druhého či třetího?).

Vyzkoušejte se

Klíčové pojmy z této paraši jsou začarovány do obrázků.

Vaším úkolem je rozkrýt jednotlivá slova.

Správné řešení nikomu neposílejte, nechte si ho pro sebe. ☺

Pro luštitelé se slabšími nervy několik nápověd:

- v pravém rohu není mušle náhodou, stačí si přečíst „zajímavost paraši“
- jeden z oděvů velekněze byl osázen drahokamy
- mezi menorou a láhví oleje je ukryt důvtipný řemeslník, hebrejsky CHACHAM LEV

Dvar Tora

KI NER MICVA VETORA OR...

Neboť příkaz je svící a Tóra světlem. (Mišlej 6:23)

Je-li příkaz svící a Tóra světlem, měla by Menora představovat obě. Rabi Auerbach pro to našel zajímavou gematriickou oporu. Jak známo, přidali rabíni k 613 příkazům Tóry ještě sedm dalších, čímž se zrodilo magické číslo 620. Toto číslo odpovídá slovu KETER (koruna, 20+400+200), které užíváme ve spojení KETER TORA. Toto slovní spojení má zase číselnou hodnotu 1231, což jen „náhodou“ odpovídá gamatrii Desatera, které jistě jen „náhodou“ obsahuje právě 620 písmen. V paršat Teruma se dočítáme o příkazu vyrobít Menoru (483 písmen) a v naše paraša Tecave začíná příkazem Menoru zapalovat (137 písmen). 483+137 je celkem a jistě jen „náhodou“ opět 620.

Rav Sacks: Covenant and Conversation

Je často opakovaným faktem, že paršat Tecave je jedinou sidrou od počátku Druhé knihy, ve které není Moše jmenovitě zmíněn. Místo něj je hlavním hrdinou týdne jeho starší bratr, velekněz Aharon.

Proč? Má Moše nepřítomnost nějaký hlubší význam? Komentátoři nabízejí různá vysvětlení. Podle rabi Jaakova ben Ašera (Tur), leží vysvětlení na samém počátku Mošeho poslání. Tehdy, když se mu Bůh poprvé zjevil v hořícím keři, se Moše opakovaně zdráhal přijmout zadaný úkol vyvést židovský národ z egyptského otroctví, jak se dočítáme (2M 4:13-14):

Moše odmítl: "Prosím, pošli si, koho chceš." Tu Bůh vzplanul proti Mošemu hněvem a řekl: "Což nemáš bratra Aharona, Lévíjce? Znáš ho, ten umí mluvit. Jde ti už naproti a bude se srdečně radovat, až tě uvidí."

Svým váháním ztratil Moše jednu z rolí, které měl možnost hrát - velekněžství, které připadlo právě Aharonovi. A aby se pak necítil zahanben, tvrdí Tur, není v paraše, která pojednává o kněžských insigniích, raději ani zmíněn.

Aniž bych popíral výše uvedené, nabídnu jiné řešení a snad i zásadnější poselství. Jedním z vracejících se témat knihy Berešit je bratrská rivalita. Ve stále se prodlužujících obrazech se o ní dočítáme čtyřikrát – u Kaina a Hevela, Jicchaka a Jišmaela, Jaakova a Esava a Josefa a jeho bratrů.

Příběh Kaina a Hevela končí bratrovraždou. Jicchak a Jišmael žili v oddělení, byť mezi řádky můžeme vyčíst jejich smíření při otcově pohřbu. Jaakov se s Esavem usmířil a objal, Josef svým bratrům dokonce zajistil obživu a ochranu.

První kniha Mojžíšova nám naznačuje, že bratrství, tato esence francouzské revoluce, neznamená vždy jednoduché a přímočaré soužití. Často je plné konfliktů a konkurence. Přesto se v Tóře sourozenci pomalu učí spolu žít a vycházet. V tomto bodě kniha Berešit končí, ale vlastní téma bratrství ještě ne.

V knize Šmot se totiž setkáváme s pátou dvojicí – s Mošem a Aharonem. A poprvé nenacházíme ani špetku rivality. Bratři spolupracují od samého počátku. Spolu stojí před faraónem, spolu konají zázraky, dělí se o role vůdců. Každý umí něco, svými talenty se dokonale doplňují.

Tóra nám to říká na dvou úchvatných místech. V již citované pasáži: *Což nemáš bratra Aharona, Lévíjce? Znáš ho, ten umí mluvit. Jde ti už naproti a bude se srdečně radovat, až tě uvidí.*

Jak se toto setkání liší od těch popsanych v knize Berešit! A přitom je třeba mít na paměti, že by Aharon mohl mít

hned několik dobrých důvodů se neradovat – bratři nevyrostali spolu (Moše byl adoptován do faraónské rodiny), neprožívali spolu utrpení lidu, Moše strávil dlouhá léta v midjánském exilu. Navíc byl Moše mladším sourozencem, přesto mu byl určen významnější part, obvykle svěřovaný starším. Aharonova žárlivost by byla vlastně logická, zřejmě i proto Bůh Mošeho ujišťuje že se Aharon bude radovat.

Druhým citátem je genealogická pasáž, která je sama o sobě poměrně neobvyklá (2M 6:20-27):

Amram si vzal za ženu Jocheved, svou tetu. Ta mu porodila Aharona a Mošeho. Amram byl živ sto třicet sedm let...Z tohoto pokolení pocházejí ten Aharon a Moše, k nimž mluvil Bůh: "Vývedte z egyptské země Izraelce seřazené po oddílech." To byl ten, kdo mluvil k faraónovi, králi egyptskému, že má vyvést Izraelce z Egypta. To tedy byl Moše a Aharon.

Všimněte si přehozeného pořadí, nejdřív se dozvídáme o Aharonovi a Mošem, později o Mošem a Aharonovi. A hlavně nepřehlédněte třetí osobu jednotného čísla.

Existuje krásný midraš na větu v žalmu (Ž 85:11): „Setkají se milosrdenství a pravda, spravedlnost a mír se políbí,“ který říká: „Milosrdenství představuje Aharon, pravdu Moše. Spravedlnost Moše, mír Aharon.

Midraš nám nezakrývá, že každý z bratrů byl jiný. Moše byl mužem práva, Aharon mužem míru.

Bez pravdy nelze nadchnout národ, aby sdílel společnou vizi, ale bez míru by nebylo národa, který by vizi sdílel.

Existuje ještě jedno vysvětlení věty: „a bude se srdečně radovat, až tě uvidí.“ Aharon se upřímně radoval z Mošeho úspěchů, proto si na plesající srdce mohl připevnit velekněžskou náprsenku s Urim a Tumim.

Je jen přirozené, že tak jako udělal Aharon místo svému mladšímu sourozenci, aby mohl vést lid cestou Tóry, nabídla i Tóra Aharonovi místo, aby mohl zahájit cestu kněžství. Moše není v paršat Tecave zmíněn, aby v tento pro něj významný okamžik Aharona nezastínil.

„Kdo je ctěn?“ ptá se v Pirkej Avot Ben Zoma. „Ten, kdo si váží druhých.“

V paršat Tecave se dočítáme (2M 28:2): „Uděláš pro svého bratra Aharona svaté roucho k počtě a ozdobě.“

Příběh Mošeho a Aharona je vyvrcholením bratrského tématu Tóry.

Vybráno z webových stránek www.chief Rabbi.org, kráceno.